

TILLEGGSINNKALLING KOMMUNESTYRET

Møtedato: 22.09.2020
Møtested: Turbinen
Møtetid: 09:00 - 15:30

Eventuelle forfall / melding om møtande varamedlem må meldast på [møteportalen](#) eller til Lin Tove Thomassen epost lin.tove.thomassen@vaksdal.kommune.no

Tilleggsinnkallinga inneheld ei ekstra meldingssak og 3 saker til politisk handsaming.

SAKSLISTE

SAKSNR	TITTEL
52/2020	REFERATSAKER OG MELDINGAR
52/2020.3	Orientering skule- og barnehagestart
64/2020	DIREKTESENDING AV POLITISKE MØTER
65/2020	FJERNMØTER FOR FOLKEVALDE ORGAN
66/2020	SAL AV ALKOHOL FRÅ FYSISK UBEMANNA BUTIKK

17. september 2020

Hege Eide Vik
Ordførar

Notat

Til
Kopi til:

Saksbehandlar: Rådmann/Ann Kristin Bolstad
Vår referanse: 20/1261 - 20/8423
Dato: 17.09.2020

Emne: Orientering skule- og barnehagestart

Oppstart skule og barnehage

- Avslutninga førre skuleår og starten av dette skuleåret har vore prega av flytting og bygging.
- Vaksdal tilsette og elevar er flytta ut av Vaksdal skule og inn på Stanghelle skule
- Barnetrinnet frå Dale er flytta heimatt til Dale og inn i ny skule saman med ungdomstrinnet
- På Stamnes har SFO vore i barnehagen i vekene etter skuleslutt og før skulestart medan skulen var ein byggeplass som skulle verta klar til å ta imot elevar igjen.
- Dette har utfordra drifta av skulane, men dei tilsette har gjort ein strålende innsats for å få alt på plass til det beste for elevane
- Oppstart i barnehage har vore litt smidigare, men pga avgrensing i kohortar etter smittevernrettileiaren er vanleg opningstid i barnehage framleis kl. 07.00 – 16.00, medan føresette som melder behov for utvida tid melder dette til barnehagen og det vert lagt til rette for dette. (Når det vert sagt frå nasjonalt hald at barnehagen igjen har full opningstid, så meiner dei 41,5 t eller meir. Vaksdal har meir, men vi har ikkje den opningstida som vi plar ha.)

Skyss

- I år skal det skyssast elevar frå Vaksdal til Stanghelle, samstundes som ungdomsskuleelevar frå Vaksdal og Stanghelle skal skyssast til Dale.
- Det vart gjort eit grundig arbeid med å kartlegge kva haldeplass elevane frå barnetrinnet på Vaksdal kom på for deretter å passe på at dei sat i buss med rette «kohort». Det vart jobba med avklaringar med EMBAS tett inntil siste helga før skulestart, og dette ser i all hovudsak ut til å fungera.

Stamnes

- Stamnes skule var ikkje heilt klar til oppstart av SFO og oppstart til første skuledag, så her var rektor og dei tilsette nødt til å vera kreative slik at elevane opplevde ein god start.

Korona

- Alle skulane og barnehagane starta opp på gult nivå. Det vil blant anna seie at organiseringa av grupper både i barnehage og skule er mindre fleksibel enn det er til vanleg.

- Det er høgt kortids sjukefråvær i både skule og barnehage pga korona restriksjonane som seier vi skal vera heime om vi er sjuke (snufsar, har vondt i halsen osv) Dette er utfordrande for oss

Med helsing

Ann Kristin Bolstad
Kommunalsjef oppvekst

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
08/2020	Ombodsutvalet	PS	16.09.2020
64/2020	Kommunestyret	PS	22.09.2020

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Lin Tove Thomassen	FE-033	20/1250

DIREKTESENDING AV POLITISKE MØTER

Vedlegg:

Rettleiar ved streaming

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Vaksdal kommune tilbyr publikum og andre å følgja Kommunestyret, Formannskap, Levekår og Bygdeutvikling via kommune-tv.

Direktesending av møter skal også vurderast dersom situasjonen tilseier at det ikkje er mogleg å delta som publikum i opne møter for andre folkevalde organ.

Ombodsutvalet - Sak 08/2020

OMB - Behandling:

Ombodsutvalet drøfta saka.

Boris Groth, Frp la fram forslag om å legge inn Administrasjonsutvalet i rådmannen sitt framlegg til vedtak.

Rådmannen sitt framlegg til vedtak, med Boris Groth sitt tilleggsframlegg vart samrøystes vedteke.

OMB - Tilråding/Vedtak:

Ombodsutvalet si innstilling til Kommunestyret:

Vaksdal kommune tilbyr publikum og andre å følgja Kommunestyret, Formannskap, Administrasjonsutval, Levekår og Bygdeutvikling via kommune-tv.

Direktesending av møter skal også vurderast dersom situasjonen tilseier at det ikkje er mogleg å

delta som publikum i opne møter for andre folkevalde organ.

Saksopplysningar:

Ombudsutvalet diskuterte følgjande i møte 2.12.19, sak 02/2019.

«For å følgje med på korleis dette utviklar seg, ønskjer kommunen først å gjennomføre streaming av alle kommunestyremøta. På sikt er det eit ønske om å streame andre møter som t.d. møter i Formannskapet, Levekår- og Bygdeutviklingsutvalet.

Det vil vere fornuftig at rådmannen utarbeider retningslinjer for streaming av møter.»

Sidan november 2019, har kommunen sendt alle kommunestyremøta direkte. Etter korona-utbrotet i vår, fekk innbyggjarane tilbod om å følgje kommunestyret og formannskapet via kommune-tv i perioden då det ikkje var mogleg å vere publikum i møte.

Erfaringane så langt frå administrasjonen er at systemet er praktisk enkelt å handtere, med oppstart, pause i sending og slutt. I denne perioden har vi opplevd eit avvik. Eit lydlaust testklipp med bilete av møtedeltakarar frå eit anna møte, vart publisert like før møtestart for kommunestyret. Systemeigar hadde i utgangpunktet sett sperrer for at ei slik hending skal kunne oppstå, dei har ikkje gjeve tilbakemelding på kvifor det oppstod. Avviket førte til ei presisering i rutine om at testsendingar skal skje utan personar til stades i lokalet.

Korona-pandemien vil mest sannsynleg påverke hausten i større grad enn ønska. Folkevalde, administrativt tilsette og andre som deltek i møta synes å vere komfortable med både kamera og mikrofon, men rådmannen ber medlemmene i ombudsutvalet om å dele sine erfaringar i møtet.

Korona-pandemien førte også til at eit møte i Administrasjonsutvalet og eit møte i Formannskapet vart sendt direkte i vår og Rådmannen er positiv til å opne opp for å sende møtene frå andre politiske organ fast.

Teknologien utviklar seg hurtig i denne tida vi er inne i. Rådmannen har utarbeida retningslinjer/rutinar for streaming som du finn vedlagd. Desse må kunna endrast i takt med utviklinga og ein ber om at Ombudsutvalet kjem med innspel til retningslinjene utan politisk vedtak.

Innleiing

Vaksdal kommune har som mål om å vera ein meiropen kommune med tilbod om å følgja politiske møter direkte via ein nett-portal. Sendingar frå tidlegare møter vert i tillegg publisert og tilgjengeleg frå kommunen si nettside.

For å ivareta dei folkevalde, tilsette, sakspartar og andre som deltek i møtet vert det utarbeida ei enkel retningslinje.

Teknisk løysing

Vaksdal kommune nyttar i dag den nettbaserte programvara Aventia OVP til direktesending av politiske møter. Programvara krev pålogging mot ein allereie tildelt brukar i systemet. Per i dag er det politisk sekretariat som administrerer løysinga.

Programvara har integrasjon mod kommunen sitt sakshandsamingsystem, Acos websak, for å hente fram sakslista til møtet. i tillegg til at det er mogleg å setje opp ei løysing for å følgje sendinga via kommunen si Facebookside.

I kommunestyresalen er det sett opp to kamera, mot podiet og mot sal, og kopling til presentasjon på pc slik at sjåarane kan få opp presentasjonen på sin skjerm. Lyd vert styrt via dashbord som også kontrollerer skjerm for framvising av presentasjonar.

Administrator av programmet har eit panel som styrer direktesendinga, med knappane start, pause og stopp. Når direktesendinga startar opp, tek det noko tid før sendinga kjem i gang.

Det er mellom 30-60 sekund forseinking frå opptak til det er tilgjengeleg på nett, men det som er filma, vil bli publisert. Dette fordi forseinkinga er tida det tek å overføre data til nettsida.

Før møtet

Varsel om møtedag og direktesending

Publikum skal få informasjon om at dei kan følgje møtet via kommunen si nettside. Dei folkevalde skal bli varsla om at møtet vert direktesendt og personar som skal presentera ei sak eller eit område for dei folkevalde skal bli spurt om det er greitt å bli filma og få høve til å be om at dei ikkje vert filma.

Kontroll av utstyr, mikrofonar og lokale

Dagen før sending, skal administrator syte for at alt utstyr er klargjort. NB! Testing av utstyr skal skje utan at det er personar tilstades i kommunestyresalen.

- Lyd på handhalden- og myggmikrofon, samt mikrofonar til ordførar og talarstol,
- PC tilgjengeleg og klar presentasjonar
- Hovudskjerm og sideskjerm kan koplast til pc og gå i svart utan å slå av dashbord
- Test av planlagd sending, både kamera for sal, podiet og presentasjon
- Saksliste må sjekkast mot møteinnkalling
- Fjerne alt unødvendig innanfor skjermbilete

Under møtet

Direktesendinga vert sett på pause ved saker som krev lukka dører eller når det er pause. Når sendinga er i pausemodus, er kamera og mikrofonar avslått. Når ordførar avsluttar møtet, vert direktesendinga stoppa.

Alle skal vere kjent med at det vert filma under møtet

Administrator skal varsle når direktesendinga startar, når han/ho har trykt på pause eller stopp og når filminga startar opp igjen. Administrator skal sørge for at lyd og pc bilete er på plass ved behov. Føredragshaldar skal få informasjon om utstyr og posisjon.

Bruk av mikrofon

Under direktesending av møter, må alle som ønsker ordet, nytta mikrofon. Under kommunestyremøte, skal talarstolen nyttast under spørsmål og svar. I andre tilfeller skal bordmikrofon nyttast.

Kva politiske møter skal sendast via nett?

- Kommunestyremøte
- Formannskapsmøte
- Møter i utval for levekår
- Møter i utval for bygdeutvikling
- Møter i administrasjonsutvalet

Dette gjeld temamøte, orienteringar, presentasjonar m.m. Føresetnaden er at møta vert gjennomført i kommunestyresalen, i heradshuset.

Unntak frå filming

- Lukka saker*
- Song og anna type aktivitet i møte
- «Open halvtime» vert i utgangpunktet ikkje streama.
- Andre presentasjonar der innleggjar ber om at det ikkje vert streama.

Etter møtet

Når møtet er avslutta, vert filmen redigert, arkivert og publisert i same programvare. Saker frå sakslista vert tilpassa slik sjåar lettare kan navigera seg i innhaldet. Sekvensar utan innhald vert fjerna frå sendinga. Dersom lyd eller bilete ikkje er kvalitetsmessig god, vil dette likevel ikkje bli fjerna. Dette med utgangpunkt i at all informasjonsutveksling skal publiserast i eit offentleg møte.

Publisering av klipp

Administrator skal varsle rådmann og ordførar når sendinga er redigert og publisert for evt. tilbakemeldingar.

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
09/2020	Ombodsutvalet	PS	16.09.2020
65/2020	Kommunestyret	PS	22.09.2020

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Lin Tove Thomassen	FE-030	19/1040

FJERNMØTER FOR FOLKEVALDE ORGAN

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Kommunestyret vedtek at alle folkevalde organ i kommunen kan halde politiske møter som fjernmøter.

Ombodsutvalet - Sak 09/2020

OMB - Behandling:

Rådmann Atle Fasteland orienterte om saka.

Utvalet drøfta saka.

Rådmannen sitt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke

OMB - Tilråding/Vedtak:

Ombodsutvalet si innstilling til kommunestyret:

Kommunestyret vedtek at alle folkevalde organ i kommunen kan halde politiske møter som fjernmøter.

Saksopplysningar:

Kommunelov §11-7, 1. ledd gjev kommunestyret rett til å vedta at folkevalde organ i kommunen skal kunne halde møter som fjernmøter. Regelen gjeld både når eit medlem deltek via fjernmøte eller alle.

Samtidig er det ei begrensing i kommunelova som seier at folkevalde organ ikkje kan handsame lukka saker via fjernmøter, §11-7, 3 ledd, eller at ein kan gjennomføre fjernmøter utan at desse er tilgjengeleg for publikum.

Det er grunn til å tru at dette var årsaka til at Kommunal- og moderniseringsdepartementet sette i verk «Midlertidig forskrift om gjennomføring av fjernmøter i folkevalgte organer i kommuner og fylkeskommuner for å begrense spredning av Covid-19» som opna for å handsame lukka saker under fjernmøter og la til rette for at dei politiske møtene kunne gjennomførast digitalt, sjølv om det ikkje var mogleg for publikum å følgja møtet. Den mellombelse forskrifta opphørte 1. august 2020 og det er forventa at departementet vil utarbeide ei ny.

Som hovudregel ønskjer rådmannen å leggje til rette for fysiske møter for dei folkevalde. Sett i lys av korona-pandemien og behov for å gjennomføre møter i tida framover, ser rådmannen behov for å fatte eit vedtak som opnar for at folkevalde i Vaksdal kan gjennomføra møter som fjernmøter for alle folkevalde organ.

Det vil vere eit mål om å tilrettelegge så langt som mogleg for streaming av møtene slik at publikum får delta i møte. Lukka saker må behandlast i fysiske møter inntil ei evt lovendring.

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
25/2020	Levekårsutvalet	PS	16.09.2020
66/2020	Kommunestyret	PS	22.09.2020

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Lin Tove Thomassen	FA-J40	19/1359

SAL AV ALKOHOL FRÅ FYSISK UBEMANNA BUTIKK

Vedlegg:

Orientering om sal av alkohol frå ubemanna butikk
Tolkingsuttale vedk. kommunal salsløyve- sal av alkoholhaldig drikk frå ubemanna butikk
Vedk møte på Eksingedalen Snarkjøp 01.07.20
Stortingsmelding 27
pavirkningsskala (1)
Sal av alkohol frå ubemanna butikk - tilbakemelding etter møte
Spørsmål om dispensasjon- sal av alkohol frå fysisk ubemanna butikk
Krav i lovverket og sal av alkohol frå fysisk ubemanna butikk
Vedk. sal av alkohol frå ubemanna butikk
Fwd Vaksdal kommune - endring av salgsløyve
VILKÅR OG BETINGELSER FOR Å BRUKE BUTIKKEN
Pilotprosjekt - sjølvbetente kassar utan fysisk bemanning - Eksingedalen Snarkjøp
Pilotprosjekt - sjølvbetente kassar utan fysisk bemanning - Eksingedalen Snarkjøp

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Gjeldande salsløyve med krav om fysisk bemanning ved sal av alkohol vert oppretthalden.

Levekårsutvalet - Sak 25/2020

LEV - Behandling:

Rådgjevar Lin Tove Thomassen orienterte om saka.

Utvalet drøfta saka.

Ivar Bergo, SP. la fram følgjande forslag til vedtak:

1. Kommunestyret viser til uttale frå Helsedirektoratet som seier:
«Direktoratet vil bemerke at det uansett ligger innanfor kommunens skjønnsmyndighet å beslutte om den ønsker å gi bevilling til steder hvor salg av alkoholholdig drikk inngår i konseptet og om kontrollhensynene er tilstrekkelig ivaretatt i den enkelte sak.»
1. Kommunestyret gjev Eksingedalen Snarkjøp løyve til å selja alkohol innanfor kommunen sine salstider, også i tida når butikken er ubemanna som ein del av pilotprosjektet. Løyve vert gjeve frå og med 01.11.2020 til og med 01.10.2021.
1. Innan 01.10.2021 skal kommunestyret handsame evaluering av ordninga. Ei slik evaluering skal vere grunnlaget for ei eventuell vidareføring av prøveprosjektet.
1. Kommunestyret presiserer at dette er ei prøveordning for Eksingedalen Snarkjøp og saka skapar ikkje presedens for andre butikkar/salsteder i Vaksdal kommune. Eventuelle andre søknader i prøveperioden vil ikkje verte vurdert.

Utvalet røysta over Ivar Bergo sitt forslag som vart samrøystes vedteke.

LEV - Tilråding/Vedtak:

Levekårsutvalet si innstilling til kommunestyret:

1. Kommunestyret viser til uttale frå Helsedirektoratet som seier:
«Direktoratet vil bemerke at det uansett ligger innanfor kommunens skjønnsmyndighet å beslutte om den ønsker å gi bevilling til steder hvor salg av alkoholholdig drikk inngår i konseptet og om kontrollhensynene er tilstrekkelig ivaretatt i den enkelte sak.»
2. Kommunestyret gjev Eksingedalen Snarkjøp løyve til å selja alkohol innanfor kommunen sine salstider, også i tida når butikken er ubemanna som ein del av pilotprosjektet. Løyve vert gjeve frå og med 01.11.2020 til og med 01.10.2021.
3. Innan 01.10.2021 skal kommunestyret handsame evaluering av ordninga. Ei slik evaluering skal vere grunnlaget for ei eventuell vidareføring av prøveprosjektet.
4. Kommunestyret presiserer at dette er ei prøveordning for Eksingedalen Snarkjøp og saka skapar ikkje presedens for andre butikkar/salsteder i Vaksdal kommune. Eventuelle andre søknader i prøveperioden vil ikkje verte vurdert.

Saksopplysningar:

Samandrag/konklusjon (kort om saka)

Eksingedalen Snarkjøp deltek i pilotprosjekt i regi av Merkur, som legg til rette for at teknologi kan erstatte fysisk bemanning i butikkar. I juni 2020 vart teknologien teke i bruk i Eksingedalen.

Kommunestyret i Vaksdal kommune har gjeve butikken salsløyve med krav om at butikken må følgja kommunal salstid og vere fysisk bemanna ved sal av både alkohol og tobakk. Krav til fysisk bemanning under sal av alkohol tek mellom anna utgangspunkt i alkohollova §8-11, forbod mot sal til rusmiddelpåverka personar.

Eksingedalen snarkjøp ber om ei ny vurdering av kravet og ønskjer å få selja alkohol også når butikken er ubemanna. Dei vil følgja dei kommunale salstidene, og viser til ulike teknologiske løysingar som skal ivareta krav om alder, identifisering og vurderingar knytt til om kunden er ruspåverka.

Helsedirektoratet har i brev datert 02.07.20 gjeve ei grundig vurdering av spørsmålet og støttar rådmannen si vurdering om at det må vere ein person fysisk til stades ved sal av alkohol.

Formannskapet har fått tilsendt eit notat vedkomande saka til møtet 8. sept. Nye opplysingar etter formannskapet vil bli lagt ved saksutgreiinga.

Rådmannen har vurdert det slik at så lenge det i regi av Merkurprogrammet ikkje er tilrettelagd for ei mellombels forskrift som omhandlar sal av alkohol og tobakk for pilotkommunar, så kan ein ikkje vike frå dei krava som er sett i lovverket. Rådmannen opprettheld difor kravet om at sal av alkohol berre kan gjennomførast så lenge butikken fysisk er bemanna.

Bakgrunn for saka

Eksingedalen Snarkjøp er eit viktig tilbod for lokalbefolkninga og tilreisande i Eksingedalen. Som ein av dei første i Norge er det mogleg for kundar å handle i butikk utan at den fysisk er bemanna. Teknologiske løysingar identifiserer kundar via minibankkortet. Butikken vert overvaka av kamera, og kundar kan ha dialog med beteninga ved behov. Med den teknologiske løysinga er opningstidene utvida og vekslar mellom å vere bemanna og ubemanna.

Dagleg leiar for Eksingedalen Snarkjøp vendte seg til kommunen og ba rådmannen om å vurdere sal av alkohol frå fysisk ubemanna butikk.

Alkohollov med forskrift set krav til sal av alkohol i butikk:

- Må ha salsløyve
- Sal skal skje innanfor kommunalt vedtekne salstider
- Kunden må vere 18 år
- Det er forbod mot å selje til personar som er openbart påverka av rusmidlar
- Alkohol skal ikkje drikkast i salslokalet
- Alkohol skal ikkje seljast eller utleverast frå automat

Lista er ikkje uttømmmande.

I brev som er vedlagd saka, datert 5. mai 20, konkluderte rådmannen med følgjande:

«Rådmannen er positiv til at Eksingedalen Snarkjøp får delta i eit slikt pilotprosjekt og ser at det både for dagleg leiar og innbyggjarane kan få ei større nytteverdi av eit slikt tilbod.

Med utgangspunkt i lovverket nemnd over, ser rådmannen at det ikkje vil vere tilstrekkeleg med

låsbare og/eller tidsstyrte skap for sal av alkohol og tobakk og kamera for overvaking.

Tobakkskadelova §29 , alkohollova §8-11, alkoholforskrift § 3-1 tilseier at det berre er tillete å selje tobakksvarer og alkohol i den tida butikken er fysisk bemanna.»

Kommunestyret fornya nyleg salsløyvet til Eksingedalen snarkjøp for ein ny 4 års periode, sak 46/2020. I tråd med tidlegare vurderinga er det sett krav om at butikken skal vere fysisk bemanna ved sal av alkohol.

Vaksdal kommune sin rusmiddelplan legg føringar for alkoholpolitikken i kommunen. Planen vart sist revidert i 2006 og var planlagd å vert fornya hausten 2020/ våren 2021. Med bakgrunn i koronapandemien vert dette arbeidet utsett. I føreordet i rusmiddelplanen er det fokus på personar med alkoholproblem:

«Det er dei svakaste ledda i rusmiddelsamanheng som må skapa terskelen for regelverket. Difor vil restriktive og haldningsskapande idear vera grunnlaget for denne planen.»

Alle butikkar med salsløyve i kommunen vert med jamne mellomrom kontrollert av salskontrollørar for å sikra av regelverket vert følgt. Brot på løyvet kan resultere i prikkar eller inndraging av løyve. Kommunen har per no ikkje motteke rapport om brot på løyve for butikken i Eksingedalen.

Eksingedalen Snarkjøp er ikkje samd i Vaksdal kommune si vurdering knytt til sal av alkohol. Dei meiner at krav i regelverket vert innfridd via dei teknologiske løysingane og ber om at saka vert vurdert på nytt. Mat-Norge AS er leverandør av den tekniske løysinga. På vegne av butikken legg dei fram følgjande argument for sitt syn:

- Manglande sal av alkohol når butikken ikkje fysisk er bemanna, vil føre til handelslekkasje.
- Det er fleire kontrollinnslag enn i tradisjonell butikk.
- Driftsmodellen ivaretek i større grad problem knytt til sal til mindreårige enn i tradisjonell butikk.

Brev frå Mat-Norge AS er vedlagd saka.

Kommunen vende seg til alkoholavdelinga i Helsedirektoratet for rådføring. Brev frå Helsedirektoratet er vedlagt saka.

Helsedirektoratet tolkar regelverket som at butikken må vere fysisk bemanna ved sal av alkohol:

«Sett opp mot alkohollovens formål, som er å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære, er det naturleg at det stilles andre og strengere krav til salg av slike varer enn andre dagligvarer. Ved å åpne opp for at alkoholholdig drikk kan selges uten kontroll av en person som fysisk er tilstede, vil dette være en endring i strid med alkohollovens prinsipper og være en betydelig endring av hvordan omsetning og salg av alkoholholdig drikk skjer i dag.

Også sett fra et helse- og forebyggingsperspektiv bør det etter Helsedirektoratets syn ikke åpnes opp for salgsformer hvor den som foretar vurderingen, og således skal sikre at salget ikke finner sted til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler, ikke er fysisk er tilstede.»

Helsedirektoratet presiserer også i sitt brev som at det er kommunen som har vedtaksmynde:

«Direktoratet vil bemerke at det uansett ligger innenfor kommunens skjønnsmyndighet å beslutte om den ønsker å gi bevilling til steder hvor salg av alkoholholdig drikk inngår i konseptet og om kontrollhensynene er tilstrekkelig ivaretatt i den enkelte sak.»

Fleire butikkar med liknande teknologisk løysing er i ferd med å etablere seg ulike i stader i distrikts-Norge. Det er ikkje gjeve sentrale føringar i regi av Merkurprogrammet for korleis ein skal vurdere lovverk knytt til sal av alkohol- og tobakksvarer ved utrulling av pilotprosjektet.

Vaksdal kommune har ikkje ei oversikt over kva kommunar som gjennomfører eller har gjennomført liknande saksbehandling og det er for tidleg å hauste erfaringar frå arbeid som er gjort. Det er også ulik praksis i butikkane. Til dømes ein butikk i Ullensvang har sendt kommunen ei orientering om at dei innfører sjølvbeteningsløysinga, men at det ikkje vil vere sal av alkohol medan butikken er ubemanna.

I nov. 2019 sendte Helsedirektoratet ut ei presisering til alle kommunar og butikkar som er fysisk bemanna med har sjølvbetente kassar. Presiseringa omhandla mellom anna fingeravtrykk til alderskontroll. Her har dei vurdert det som at ubemanna tekniske løysingar åleine ikkje ivaretek forbod mot sal av alkoholholdig drikk som openbart er ruspåverka.

Formelt grunnlag

Alkohollova, alkoholforskrifta, Vaksdal kommune sin rusmiddelplan

Vurdering og konsekvensar

Eksingedalen Snarkjøp har løyve til å selja alkohol, men ønskjer å selja alkohol innanfor kommunen sine salstider, også i tida når butikken er ubemanna.

Snarkjøp argumenterer med at ei redusering i opningstida for sal av alkohol vil føre til handelslekkasje. I dag må den tilsette enten vere tilgjengeleg slik at ein kan møte kunden personleg eller redusere salstida til dei tidspunkta det er bemanning i butikken. Eit krav om fysisk bemanning for ein butikk med begrensa tilgang til bemanning vil mest sannsynleg føre til at salstidene vert redusert samanlikna med dei kommunale salstidene, men samtidig vere på nivå med den salstida som butikken i utgangspunktet hadde før dei fekk den teknologiske løysinga.

Dersom butikken får løyve til å selja alkohol frå ubemanna butikk vil dette forenkla kvardagen både for butikken og nærmiljøet, samtidig som den er innanfor gjeldande salstider i kommunen.

Mat-Norge hevdar også at den teknologiske løysinga gjev betre kontroll enn i tradisjonell butikk. Rådmannen har ikkje eit godt nok grunnlag for å kunna samanlikna tradisjonelt sal mot sal via teknologi, men lovverket skal ivaretakast uavhengig av metode.

Når det gjeld kontroll av salsløyve vil sal av alkohol frå ubemanna butikk krevje ny tenking rundt korleis eit slikt konsept skal kontrollerast.

Det å handle alkohol frå ein ubemanna kasse treng ikkje vere ei utfordring for dei fleste innbyggjarane eller besøkande i kommunen, men rusmiddelplan og alkohollova viser at kommunen skal ta omsyn til personar med utfordringar knytt til rus. Med ubemanna butikk, opnar ein for at rusa

personar kan kjøpa øl utan å bli stoppa av ein tilsett. Det opnar også opp for å kunna drikke alkohol i lokalet.

Teknologien i næringa utviklar seg med stormskritt og offentleg mynde klarar ikkje å følgje opp i like stor fart. Ny teknologi skapar nye spørsmål som må avklarast og denne saka opnar opp for ein større prinsipiell diskusjon.

Eit pilotprosjekt er ei prøveordning for å teste korleis systemet fungerer før det kan rullast ut i større skala. Dersom ein opnar for at Eksingedalen Snarkjøp skal kunna selja alkohol frå ubemanna butikk, vil ein kunna hausta erfaringar på dette området også. Samtidig, ein pilot opphevar ikkje krav sett i lovverket med argument om at det er ein pilot. Då må det på plass ei mellombels forskrift som opnar for at ein skal teste ut løysinga også ved å selja alkohol og tobakk når butikken er ubemanna. Derfor er det noko underleg at Merkurprogrammet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet ikkje har vore i dialog med Helsedepartementet for avklaringar før pilotprosjektet vart sett i gang så lenge Helsedirektoratet sitt svar til Vaksdal kommune er at dette er ei endring som er i strid med prinsippa i alkohollova.

Konklusjon

Butikkar i distrikta er viktig for lokalmiljøet og treng å halda på kundane sine for å få det til å gå rundt. Likevel kan ikkje dette vera eit tungtvegande argument ved sal av alkohol. Alkohol er ei spesiell vare. Alkohollovas føremål er å begrense skadar ved alkoholbruk og begrense forbruk av alkoholhaldig drikk og kommunen må ta utgangspunkt i gjeldande regelverk for å tilrettelegge på best mogleg måte.

Gjeldande salsløyve med krav om fysisk bemanning ved sal av alkohol vert oppretthalden. Alkohollova §8-11 forbod mot sal til rusmiddelpåverka personar vart lagt til grunn for vurderinga gjort i mai 2020. Ny vurdering stadfestar førre vurdering om at forbodet i §8-11 ikkje vert ivareteke av løysinga.

Rådmannen tilrår derfor at butikken har faste tidspunkt der butikken er bemanna og offentleggjer desse tidene som nye salstider for butikken

Notat

Til: Ordfører

Kopi til:

Saksbehandler: Stab/Lin Tove Thomassen

Vår referanse: 19/1359 - 15 / FA-J40

Dato: 01.09.2020

Emne: Orientering om sal av alkohol frå ubemanna butikk

Eksingedalen Snarkjøp deltek i pilotprosjekt i regi av Merkur, som legg til rette for at teknologi kan erstatte fysisk bemanning i butikkar. I juni 2020 vart teknologien teke i bruk i Eksingedalen. Kommunestyret i Vaksdal kommune har gjeve butikken salsløyve med krav om at butikken må følgja kommunal salstid og vere fysisk bemanna ved sal av både alkohol og tobakk. Krav til fysisk bemanning under sal av alkohol tek mellom anna utgangspunkt i alkohollova §8-11, forbod mot sal til rusmiddelpåverka personar.

Eksingedalen snarkjøp ber om ei ny vurdering av kravet og ønskjer å få selja alkohol også når butikken er ubemanna. Dei vil følgja dei kommunale salstidene, og viser til ulike teknologiske løysingar som skal ivareta krav om alder, identifisering og vurderingar knytt til om kunden er ruspåverka.

Helsedirektoratet har i brev vedlagd, datert 02.07.20, gjeve kommunen ei grundig utgreiing i saka og støttar rådmannen si vurdering om at det må vere ein person fysisk til stades ved sal av alkohol.

Helsedirektoratet skriv mellom anna:

«Sett opp mot alkohollovens formål, som er å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære, er det naturlig at det stilles andre og strengere krav til salg av slike varer enn andre dagligvarer. Ved å åpne opp for at alkoholholdig drikk kan selges uten kontroll av en person som fysisk er tilstede, vil dette være en endring i strid med alkohollovens prinsipper og være en betydelig endring av hvordan omsetning og salg av alkoholholdig drikk skjer i dag.

Også sett fra et helse- og forebyggingsperspektiv bør det etter Helsedirektoratets syn ikke åpnes opp for salgsformer hvor den som foretar vurderingen, og således skal sikre at salget ikke finner sted til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler, ikke er fysisk er tilstede.»

Vaksdal kommune sin rusmiddelplan legg føringar for alkoholpolitikken i kommunen. Planen vart sist revidert i 2006 og var planlagd å vert fornya hausten 2020/ våren 2021. Med bakgrunn i korona-

pandemien vert dette arbeidet utsett. I føreordet i rusmiddelplanen er det fokus på personar med alkoholproblem:

«Det er dei svakaste ledda i rusmiddelsamanheng som må skapa terskelen for regelverket. Difor vil restriktive og haldningsskapande idear vera grunnlaget for denne planen.»

Det å handle alkohol frå ein ubemanna kasse treng ikkje vere ei utfordring for dei fleste innbyggjarane eller besøkande i kommunen, men rusmiddelplan og alkohollova viser at kommunen skal ta omsyn til personar med rusproblem. Med ubemanna butikk, opnar ein for at rusa personar kan kjøpa øl utan å bli stoppa av ein tilsett. Det opnar også opp for å kunna drikke alkohol i lokalet.

Eskingedalen snarkjøp melder om vellukka oppstart med ny sjølvbetjent butikk. Det er positivt at ei løysing som i hovudsak baserer seg på teknologi og tillit til kunden fungerer så godt. Kunder betalar for produkta dei kjøper, kamera og varsling er nok til å bistå om det vert spørsmål. Utviklinga vidare vil bli spanande å følgja med på.

For alle andre varer enn tobakk og alkohol er sjølvbeteningsløysinga i butikken gode løysingar. Er det mogleg å sjå på andre løysingar som både ivaretek butikken sine interesser og regelverket?

Ein pilot som er såpass nytenkande burde ha involvert sentral helsemyndigheit for prinsipielle avklaringar allereie i planleggingsfasen. Samtidig er det kommunen sjølv som er ansvarleg for eigen rusmiddelpolitikk. Helsedirektoratet skriv mellom anna dette i si tilbakemelding:

«Direktoratet vil bemerke at det uansett ligger innenfor kommunens skjønnsmyndighet å beslutte om den ønsker å gi bevilling til steder hvor salg av alkoholholdig drikk inngår i konseptet og om kontrollhensynene er tilstrekkelig ivaretatt i den enkelte sak.»

Jamfør delegasjonsreglementet er ruspolitikk Levekårsutvalet sitt ansvarsområdet. Rådmannen vil derfor utarbeide ei sak til møte i Levekår onsdag 16. september, som vil gje si innstilling til kommunestyremøtet 22. september.

Kommunen må ta utgangspunkt i gjeldande regelverk i sine vurderingar. Alkohollova § 8-11, er slik rådmannen og Helsedirektoratet ser det, ikkje ivareteke ved å nytta tekniske løysingar. Rådmannen opprettheld difor kravet om at sal av alkohol berre kan gjennomførast så lenge butikken fysisk er bemanna. Tilrådinga frå rådmannen til Levekårsutvalet vil vere at det ikkje vert gjeve løyve til sal av alkohol medan butikken er ubemanna.

Med helsing

Lin Tove Thomassen
Politisk sekretariat

VAKSDAL KOMMUNE
Konsul Jepsensgata 16
5722 DALEKVAM

Deres ref.: 19/1359 - 20/4967
Vår ref.: 20/18782-3
Saksbehandler: Kristina Therese Klæboe
Dato: 02.07.2020

Tolkningsuttalelse vedrørende kommunal salgsbevilling- salg av alkoholholdig drikk fra ubemannet butikk

Helsedirektoratet viser til henvendelse fra Vaksdal kommune av 5.6.2020 vedrørende kommunal salgsbevilling for alkoholholdig drikk. Det fremgår av henvendelsen at Vaksdal kommune har mottatt en søknad om salgsbevilling fra Eksingedalen Snarkjøp som er deltaker i et pilotprosjekt i regi av Merkurprogrammet. Pilotprosjektet går ut på å gi kunder adgang til å handle varer når butikken ikke er fysisk bemannet.

Eksingedalen Snarkjøp søker om å få selge alkoholholdig drikk. Butikken er betjent i butikkens ordinære åpningstider. Utenom dette skal butikken være fysisk ubemannet. Det søkes om å selge alkoholholdig drikk innenfor kommunen sine gjeldende salgstider både når butikken er betjent og ubetjent.

Det fremgår at Vaksdal kommune ønsker at Helsedirektoratet vurderer om hvorvidt denne løsningen er i henhold til alkoholloven og alkoholforskriften.

Vedlagt henvendelsen var det en betydelig mengde informasjon om den tekniske løsningen som skal benyttes når butikken ikke er fysisk bemannet. Dette blir gjengitt for å skape et bilde av konseptet og det aktuelle utsalgsstedet. Det fremgår at;

Informasjon fra søker om den tekniske løsningen

Avansert kamerateknologi observerer hva som skjer utenfor butikken før kunden forsøker å ta seg inn i butikken. Kunden må bruke gyldig betalingskort og taste en PIN-kode for å komme inn i butikken. Dersom kunden er overstadig beruset og prøver å komme inn, går det en alarm til den som betjener butikken. Døren stenges slik at kunden ikke kommer inn. Den som betjener butikken har toveis kommunikasjon med kunden utenfor butikken. Kunder som går inn i butikken samtykker til betingelser og vilkår for å bruke butikken. Kunden er identifisert når han går inn i butikken.

Alkoholholdig drikk står i skap med spesiallåser som er koblet til avanserte styringssystemer som lukker og åpner skapene på sekundet. Teknologien varsler den som betjener butikken når kunden nærmer seg skap med alkoholholdig drikk. Ulik sensorteknologi varsler om unormal adferd. Er en kunde overstadig beruset, låses skapene med alkoholholdig drikk slik at kunden ikke kommer inn og får tilgang. Er det usikkerhet knyttet til kundens tilstand, kan den som betjener butikken, via toveis kommunikasjon på sekundet, spole tilbake og se kundens adferd fra han nærmer seg butikken og videre til det aktuelle skapet.

Når kunden kommer til kassen og skanner en alkoholholdig vare, går det en alarm til den som betjener butikken med beskjed om at det er en «aldersbestemt vare». Den som betjener butikken kan umiddelbart visuelt observere kunden.

Første gang kunden handler må den legitimere seg. Dette skjer ved et spesialkamera og kontroll av den som betjener butikken. Den som betjener butikken godkjenner deretter at alt er i orden. Kunden kan også legge inn fingeravtrykk ved å legitimere seg. Handler kunden varer med fingeravtrykk, sjekkes alder automatisk. Det går et varsel til den som betjener butikken, som da visuelt gjennom systemene ser kunden og hva som skjer i kassen. Den som betjener butikken kan stoppe handelen ved behov.

Søker argumenterer for at konseptet har betydelig lavere risiko for at en overstadig beruset person skal få handlet alkohol i denne butikken enn i en tradisjonell butikk. Det er også mye mindre risiko for tyveri, da kunden enkelt kan identifiseres. Det vil være enkelt å kunne anmelde en kunde for et slikt forhold.

Har en overstadig beruset person besøkt eller forsøkt å besøke butikken, kan systemet automatisk nekte vedkommende adgang neste gang, eller begrense adgang for eksempel ved at vedkommende må gjennom en enkel kontroll før han får lov til å komme inn i butikken.

Etter normal åpningstid må kunden registrere seg og identifisere seg i en adgangsautomat som er montert ved inngangspartiet. For å åpne døren fra innsiden vil det være en dørskanner som skanner kassalappen for å åpne døren. Det vil også bli montert en nød knapp ved inngangsdøren.

Skapene som inneholder aldersbetingede varer som alkohol, tobakk og legemidler, vil være i skap med automatlås. Her må kundene identifisere seg med enten legitimasjon eller fingeravtrykk. Ølskapene vil være tidsstyrte slik at det ikke vil være mulig å åpne disse etter at ølsalget er stengt. Det vil likevel være mulig å kjøpe alkohol innenfor kommunens salgstider, men utenfor betjent åpningstid.

Ved kassen må kunden identifisere seg med fingeravtrykk eller ved å holde legitimasjon opp mot kamera. Det vil være bemannet betjening på support i den utvidede åpningstiden. Det vil være kameraovervåking som vil dekke hele butikken for sikkerhet. Det vil også bli montert kamera og en kommunikasjonsinnretning ved inngangsdøren for support. Ved inngangspartiet inne i butikken vil det også bli montert en infoskjerm med informasjon til kundene.

Helsedirektoratets vurdering:

Helsedirektoratet er kjent med at selvbetjente kasser har blitt stadig vanligere i dagligvarehandelen og at det i denne sammenheng benyttes ulike tekniske løsninger for alderskontroll ved salg av alkohol, for eksempel fingeravtrykk.

Direktoratet vil innledningsvis bemerke at med salg forstås overdragelse av alkoholholdig drikk til forbruker mot vederlag for drikking utenfor salgsstedet, jf. lov av 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk mv. (alkoholloven) § 1-4 første ledd. *"Bevillingen gjelder for et bestemt lokale og en bestemt type virksomhet"* jfr. § 3-1 andre ledd. Salg av alkoholholdig drikk opp til 4,7 volumprosent alkohol til forbruker krever salgsbevilling fra den kommunen hvor utsalgstedet er lokalisert. Det er kommunen som er bevillings- og kontrollmyndighet. Videre kan salg kun skje til personer som oppfyller lovens alderskrav. Det fremgår av alkoholloven § 1-5 at det er forbudt å selge alkoholholdig drikk opp til 4,7 volumprosent til personer under 18 år. Det er i tillegg et krav om at det ikke kan selges alkoholholdig drikk til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler jf. alkoholloven § 8-11 og forskrift av 8. juni 2005 nr. 538 om omsetning av alkoholholdig drikk mv. (alkoholforskriften) § 3-1. Salg av alkoholholdig drikk må også skje innenfor den salgstiden som er fastsatt av hver enkelt kommune.

Direktoratet har i en uttalelse av 28.11.2019 uttalt at;

"Forbudet mot salg og utlevering av alkoholholdig drikk til personer som er åpenbart påvirket kan etter direktoratets vurdering ikke ivaretas ved at det alene benyttes ubemannede, tekniske løsninger i betalings situasjonen der gjennomføring av salget skjer.

Forbudet innebærer med andre ord at bevillingshaver eller dennes ansatte må foreta en konkret vurdering av hvorvidt kunden det selges alkoholholdig drikk til er åpenbart påvirket av rusmidler."

Norsk alkoholpolitikk har som utgangspunkt at alkohol er en legitim og lovlig omsatt vare. Gitt denne forutsetningen, er det likevel bred enighet om at det er nødvendig å sette inn ulike virkemidler som har som felles mål å begrense skadevirkninger av forbruket. Ett regulatorisk virkemiddel er bevillingssystemet, hvor salg- og skjenking av alkoholholdig drikk er underlagt et krav om kommunal bevilling. For å få utstedt en salgsbevilling må en søker oppfylle flere objektive vilkår. Selv om vilkårene er oppfylt gir imidlertid ikke dette bevillingssøker et krav på bevilling. Alkohollovens system er at det er opp til kommunens frie skjønn å vurdere om bevilling bør gis. Kommunens skjønnsadgang er svært vid, så lenge avgjørelsen er truffet på et saklig grunnlag, jf. alkoholloven § 1-7 a. Videre er alle bevillingshavere ansvarlig for at bevillingen blir utøvd på en slik måte at de vilkår som er nevnt i bevillingsvedtaket, i alkoholloven og i bestemmelser gitt i medhold av loven, til enhver tid er oppfylt, og at bevillingen for øvrig utøves på en forsvarlig måte, jf. alkoholloven § 3-9.

Bevillingssystemet, sammen med øvrige begrensninger i tilgangen til alkohol, gjør alkoholholdig drikk til en særskilt regulert vare. Alkohollovens desentraliserte system medfører at praksis varierer fra kommune til kommune.

Andre regulatoriske virkemidler i norsk alkoholpolitikk er bl.a. forbudet mot salg av alkohol til personer som er åpenbart påvirket av alkohol. Helsedirektoratet mener at også dette er et viktig alkoholpolitisk prinsipp som det er viktig å opprettholde i møte med en endret næring.

Ulike digitale løsninger kan bidra til å sikre overholdelse av alderskravet og tidsbestemmelsene i stor grad. Forbudet mot salg til personer som er åpenbart påvirket er imidlertid vanskeligere å ivareta gjennom tekniske løsninger. Forbudet innebærer at det må foretas en konkret vurdering av kjøper sin grad av påvirkning. Graden av påvirkning skal være kvalifisert og synlig for omverdenen. Den som foretar salget må foreta en vurdering av om kjøper oppfyller disse kravene.

Det er ikke bare alkohol som er omfattet av definisjonen rusmidler. Påvirkning kan være forårsaket av alkohol alene, i kombinasjon med andre rusmidler eller av andre rusmidler alene.

Vurderingen av om en person er åpenbart påvirket av rusmidler eller ikke er således ikke knyttet til personen sin påvirkningsgrad målt i promille alkohol. Tekniske installasjoner som måler promille vil ikke være tilstrekkelig. Forbudet mot å selge til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler krever etter Helsedirektoratets vurdering en observasjon og en personlig vurdering ved gjennomføring av salget. I tillegg til observasjon og kommunikasjon med vedkommende, vil lukt kunne være et sentral moment i vurderingen når en persons påvirkningsgrad skal vurderes.

Vurderingen av om en person er åpenbart påvirket må derfor foretas konkret. Tidsbestemmelsene og kravet til alder er enklere å kontrollere. Falsk og lånt legitimasjon kan riktignok være en utfordring, men det er ikke grunn til å tro at den er større for denne type virksomhet enn for salg i en ordinær butikk.

Helsedirektoratet påpeker også at det fremgår av alkoholforskriften § 3-2 at; *" De ansatte skal påse at det ikke drikkes alkohol i salgslokalet."* Direktoratet bemerker at det på bakgrunn av vedlagte informasjon fremstår som vanskelig å overholde dette forbudet. Dette fordi det er mulig for kunden å ta ut den alkoholholdige drikken fra det låsbare skapet og faktisk konsumere drikken før salget blir gjennomført ved skanning og kontroll.

Sett opp mot alkohollovens formål, som er å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære, er det naturlig at det stilles andre og strengere krav til salg av slike varer enn andre dagligvarer. Ved å åpne opp for at alkoholholdig drikk kan selges uten kontroll av en person som fysisk er tilstede, vil dette være en endring i strid med alkohollovens prinsipper og være en betydelig endring av hvordan omsetning og salg av alkoholholdig drikk skjer i dag. Også sett fra et helse- og forebyggingsperspektiv bør det etter Helsedirektoratets syn ikke åpnes opp for salgsformer hvor den som foretar vurderingen, og således skal sikre at salget ikke finner sted til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler, ikke er fysisk er tilstede.

Det kan også stilles spørsmål om en slik løsning henvendelsen gjelder, vil være i strid med alkoholforskriften § 2-5, hvor det fremgår at det ikke er tillatt å selge, utlevere eller skjenke alkoholsvak eller alkoholholdig drikk «fra automat». Bestemmelsen tar imidlertid ikke sikte på å ramme den tekniske innretningen i seg selv, men er rettet mot løsninger som må anses som selvbetjening.

Direktoratet vil bemerke at det fremgår av alkoholloven § 8-8 at : "*Det er forbudt å kjøpe alkoholholdig drikk gruppe 3 på vegne av noen som er under 20 år eller annen alkoholholdig drikk for noen som er under 18 år*". Bestemmelsen regulerer det forhold at alkohol kjøpes inn med henblikk på å overlates til personer som ikke oppfyller alderskravet, såkalt «langing». Det kreves ikke at den mindreårige betaler for varen. Direktoratet bemerker at ved mistanke om langing bør salgsstedet stanse salget av den alkoholholdige drikken. Ved ubetjente utsalgsteder fremstår det for direktoratet at det kan det være utfordringer knyttet til å ha oversikt over slike hendelser i umiddelbar nærhet.

Direktoratet vil bemerke at det uansett ligger innenfor kommunens skjønnsmyndighet å beslutte om den ønsker å gi bevilling til steder hvor salg av alkoholholdig drikk inngår i konseptet og om kontrollhensynene er tilstrekkelig ivaretatt i den enkelte sak.

Helsedirektoratet vil avslutningsvis påpeke at kommunen må påse at løsningen også oppfyller kravene til salg av tobakk etter tobakkskadeloven med tilhørende forskrifter, som for eksempel alderskontroll, forbud mot selvbetjening og forbud mot reklame.

Vennlig hilsen

Øyvind Giæver e.f.
avdelingsdirektør

Kristina Therese Klæboe
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Fra: hans.olav.bakas@bakas.no
Sendt: torsdag 2. juli 2020 13:20
Til: Lin Tove Thomassen; Hege Eide Vik
Kopi: 'hege lavik'
Emne: Møte i går - Eksingedalen Snarkjøp
Vedlegg: Stortingsmelding 27.pdf; pavirningskala (1).jpg

Til: Ordfører Hege Eide Vik, Fagleiar Hege Eide Vik

Fra: Eksingedalen Snarkjøp

Hei,
Takk for i går, var hyggelig å møte dere.

Butikken sin intensjon er jo å jobbe sammen med kommunen, hvor da Hege håper at det er mulig å få til dette på en fornuftig og god måte som gjør at kundene får løst sitt totale varebehov i den nye driftsmodellen.

For butikken så er det viktig å unngå «handelslekkasje» til andre butikker pga av at kunden ikke får handlet alkohol, da det medfører at kunden da handler alle varene i annen butikk også. Så tapet er fort mye større enn bare alkoholen. Som Hege var inne på så er dette ekstra viktig med tanke på sommeren, da det er denne hun «lever» på resten av året.

Hvor vidt det er nødvendig å «søke» endring i forhold til ny driftsform er jo en diskusjon i seg selv med tanke på at butikken vil ha bedre kontroll enn de har hatt i gml driftsform.

Vi ser at når bransjen endret driftsform til «selvbetjeningskasser i betjente butikker» for mange år siden så ble det ikke søkt, her kom direktoratet med en «innskjerping» nå (ref brev fra helsedirektoratet), men fortsatt ikke noen søkeplikt. Som dere erfarte i går så har selvbetjent butikk enda flere kontrollinnslag en det som finnes i en tradisjonell butikk med selvbetjent kasse.

Vedlagt følger også et utdrag fra stortingsmelding 27, som vi oppfatter er en sterk oppfordring til kommune, stat og næringsdrivende til å legge til rette for utvikling.

Legger også med veileder fra helsedirektoratet, ref påvirkningsgrad (som vi så på i går).

Når det gjelder salg av alkohol til mindreårige så legger jeg ved en undersøkelse fra [2018](#) som viser at dette er en reel utfordring. I den nye driftsmodellen til Hege så er dette langt bedre ivaretatt en det som er mulig å få til i en tradisjonell butikk. Og så er det jo hvor grensen går på overvåkning osv, men slik som butikken er satt opp i dag så er det som Hegne nevnte langt bedre enn det hun hadde mulighet til å følge med og avdekke tidligere.

På vegne av butikken så ba Hege meg takke for at dere tok dere tid, håper dette var til nytte for alle parter. Og Hege legger ikke skjul på at hun håper på å få en midlertidig ordning nå i sommer med de forbehold som dere finner nødvendig.

Er det noe jeg kan bidra med, så bare ta kontakt.

Best regards

Hans Olav Bakås

+47 90892853

www.mat-norge.no

- Generasjonsskifte
Flere distriktsbutikker er familiedrevet med voksne/eldre personer. Innsatsen er stor lønnen er liten. Hva vil neste generasjon ?

3 Stortingsmelding 27 IKT – en enklere hverdag og økt produktivitet

Stortingsmelding 27 IKT omhandler hvordan IKT kan legge til rette for innovasjon og konkurransekraft i næringslivet og presenterer nasjonal plan for elektronisk kommunikasjon.

Her noen utdrag fra Stortingsmelding 27 IKT som er relevant til pilotprosjektet:

Formålet med denne meldingen er å presentere regjeringens overordnede politikk for hvordan vi i Norge kan utnytte IKT til samfunnets beste.

IKT-politikken må ta utgangspunkt i de store og reelle utfordringene næringsliv og offentlig sektor står overfor når det gjelder produktivitet, omstilling og effektivisering.

Regjeringens IKT-politikk har i lys av dette to hovedmålsettinger:

- En brukerrettet og effektiv offentlig forvaltning.
- Verdiskaping og deltakelse for alle.

Brukeren i sentrum

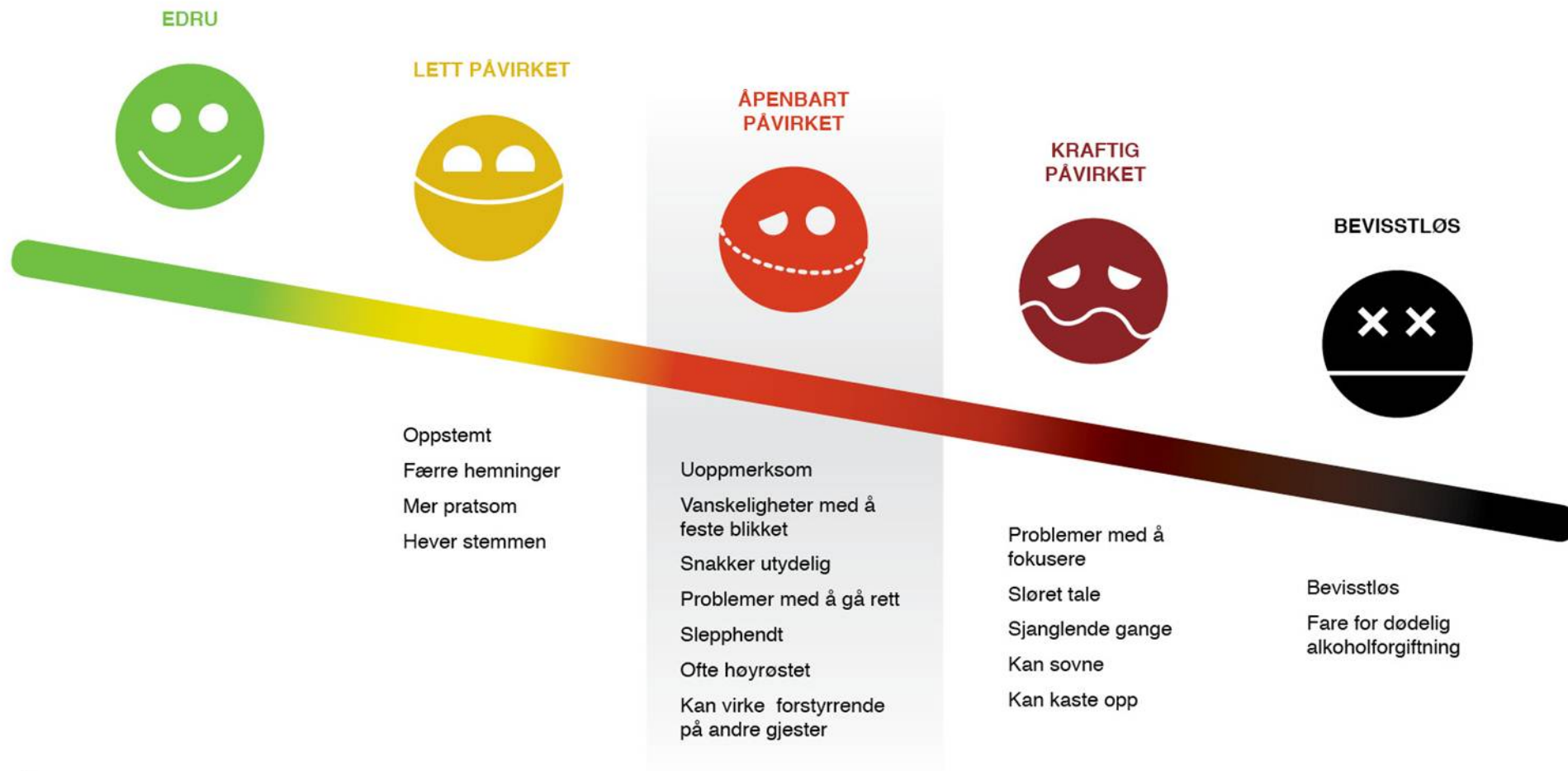
Brukerne (innbyggere, offentlige og private virksomheter, samt frivillig sektor) og deres behov, skal være det sentrale utgangspunktet.

IKT er en vesentlig innsatsfaktor for innovasjon og produktivitet

Effektiv bruk av IKT styrker næringslivets konkurranseevne og øker samfunnets totale produktivitet. Dette er en forutsetning for finansieringen av fremtidens velferdstjenester. Regjeringen vil legge til rette for at næringslivet og samfunnet for øvrig skal utnytte mulighetene som digitaliseringen gir. Myndighetene skal legge til rette for økt digital innovasjon. Dette gjennom et tilpasset regelverk, gode rammebetingelser, fjerne hindringer for digitalisering og tilrettelegge for en førsteklasses infrastruktur med elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester av høy kvalitet. Norge skal være en del av det digitale indre marked i Europa.

Grader av alkoholpåvirkning

Hvis en gjest er åpenbart påvirket av alkohol, skal han/hun avvises. Husk også hjelpeplikten. Denne oversikten viser sentrale kjennetegn ved ulike grader av alkoholpåvirkning. Oversikten er utviklet for å hjelpe serveringspersonell i å vurdere gjestenes grad av påvirkning.

Eksingedalen Snarkjøp
Hege Marie Lavik

Referanser:

Dykkar:
Vår: 19/1359 - 20/6027

Saksbehandlar:

Lin Tove Thomassen
lin.tove.thomassen@vaksdal.kommune.no

Dato:

07.07.2020

Sal av alkohol frå ubemanna butikk - tilbakemelding etter møte

Viser til møte hjå Eksingedalen Snarkjøp 1.7.20, samt tidlegare korrespondanse vedkomande sal av alkohol frå ubemanna butikk.

Kort samanfatta er Eksingedalen Snarkjøp ein av 8 butikkar som deltar i eit pilotprosjekt i regi av Merkur-programmet (Utviklingsprogram for butikkar i distrikts-Norge) for sal av varer frå ubemanna butikk. Utgangspunkt for vår vidare dialog er om tekniske løysinga for sal av alkohol stettar dei krava som er sett i alkohollova og forskift.

Spørsmålet er oversendt Helsedirektoratet som har meldt tilbake at dei vil trenge noko tid før dei kan kome med endeleg tilråding. I den samanheng har Eksingedalen Snarkjøp bede om å få kommunen sitt samtykke til å selje alkohol, gruppe 1, utan at butikken fysisk er bemanna, i perioden fram til det føreligg eit svar frå direktoratet.

I møtet 1.7. fekk vi ei praktisk orientering av ordninga av butikkeigar Hege Lavik og Hans Olav Bakås, ansvarleg for Mat-Norge AS, som tilbyr butikkar den tekniske løysinga. Gjennomgangen vitnar om ein veldreven butikk med eit godt teknisk opplegg, tilrettelagd for sal av alkohol skjer innanfor kommunen sine vedtekne salstider. Sensorar er plassert ved inngangen som skal reagere dersom kunde er ustø i bevegelsane og varsle eigar/tilsett via ein app. Ved betaling av alkoholvare er det stilt krav om fingeravtrykk frå kunde. Dette erstattar alderssjekk av kunde og fysisk kontroll.

Sal av alkohol frå ubemanna butikk gjev utfordringar i høve til lovverket. Alkohollova legg føringar for ansvarleg alkoholhandtering som sikrar at skadeverknader ved alkoholbruk vert så liten som mogleg, dels ved å begrense tilgang og dels ved at tilhøva ved omsetjing er så trygg som mogleg. Sal av vara skal skje etter gjeldande reglar og sal skal kontrollerast for å sjå at vilkår for løyve vert følgt.

Alkohol er ei spesiell vare og Helsedirektoratet sendte i november 2019 ut ei presisering knytt til mellom anna fingeravtrykk for butikkar som har sjølvbetente kassar med fysisk bemanning i lokalet:

Forbudet mot salg og utlevering av alkoholholdig drikk til personer som er åpenbart påvirket kan etter direktoratets vurdering ikke ivaretas ved at det alene benyttes ubemannede, tekniske løsninger i betalingsituasjonen der gjennomføring av salget skjer. Forbudet innebærer med andre ord at bevillingshaver eller dennes ansatte må foreta en konkret vurdering av hvorvidt kunden det selges alkoholholdig drikk til er åpenbart påvirket av rusmidler.

Pilotprosjektet opnar opp for sal av alkohol med fråvikande praksis frå ordinær salsløyve og prinsipielle spørsmål må avklarast vidare. Dette gjeld mellom anna: fysisk observasjon av kunde, låsing av skap, bruk av fingeravtrykk, langing og offentleg kontroll.

Vi kan ikkje sjå at nye opplysingar endrar vår konklusjon i brev datert 5.5.20 og opprettheld vårt syn om at butikken må vere fysisk bemanna ved sal av alkohol.

Verksemda har gjeve tilbakemelding om at det er driftskritisk for verksemda å kunna selja alkohol utan bemanning. Vi tilrår at verksemda ser på alternative løysingar for å løyse det driftskritiske, som t.d. å redusere eller tilpasse opningstida for sal av alkohol til å gjelde den tida butikken fysisk er bemanna, innanfor gjeldande salsløyve.

Med helsing

Åse Elin Myking
Assisterande rådmann

Lin Tove Thomassen
Politisk sekretariat

Brevet er godkjent elektronisk og har difor ingen underskrift.

Mottakarar:
Eksingedalen Snarkjøp

Fra: hege lavik <eksingedalen1509@gmail.com>
Sendt: mandag 15. juni 2020 14:51
Til: Lin Tove Thomassen
Emne: Fwd: 20/4967 Krav i lovverket og sal av alkohol frå fysisk ubemanna butikk
Vedlegg: noname; image001.png; logg.pdf

Hei.

Viser til hyggelig samtale, og setter pris på at du undersøker muligheten for dispensasjon.

Jeg har full forståelse for at kommunen ønsker å ha trygghet for at lover og regler blir ivare tatt på en god måte i denne nasjonale piloten gjennom Merkur-programmet, og vi skal gjøre alt vi kan for å opplyse om det der hvor kommunen har spørsmål. Jeg har selv 6 år fra dagligvare og salg av alkohol, og ser at teknologiene og prosessene som er lagt opp til i denne piloten vil gi bedre kontroll en det som er mulig å få til i en fysisk betjent butikk. Denne butikken er i høyeste grad betjent, men da på nye måter ved hjelp av teknologi. Teknologien er også prøvd ut i over 2 år på over 50.000 kunder på annet sted i Norge, med gode erfaringer og kontroll.

Vi sendte søknad til kommunen tidlig i april, og det er driftskritisk for butikken at vi ikke har fått tillatelsene på plass. Ser at vi har skyld i mye av dette selv da vår første søknad var mangelfullt opplyst, og beklager det. Som følge av ferie og revisjon av gjelden salsløyve, søker vi om en disposisjon til å selge alkohol i periode som kommunen finner riktig med tanke på kommunal behandling osv. Om dispensasjon innvilges vil vi løpende rapportere alle evt avvik som skulle oppstå, og alle aktivitet logges automatisk i våre systemer slik at vi kan dokumentere. Som eksempel, i vedlegget kan dere se at hver gang ølskap åpnes så får det en unik ID som ikke kan overstyres, og vi vet alt som skjer før, i, og etter skapet ble åpnet. Hver enkelt hendelse får da et eget [id.nr.](#) Dette for å synliggjøre hvor avansert dette er vs en tradisjonell butikk.

Håper på en snarlig og positiv avklaring!

Mvh. Eksingedalen Snarkjøp AS
Hege Lavik

Helsedirektoratet
Kristina Klæboe
Postboks 7000 St Olavs plass
0130 OSLO

Referanser:

Dykkar:
Vår: 19/1359 - 20/4967

Saksbehandlar:

Lin Tove Thomassen
lin.tove.thomassen@vaksdal.kommune.no

Dato:

05.06.2020

Krav i lovverket og sal av alkohol frå fysisk ubemanna butikk

Vaksdal kommune har motteke søknad frå Eksingedalen Snarkjøp som er deltakar i eit pilotprosjekt i regi av Merkurprogrammet.

Butikken er fysisk bemanna under ordinære opningstider og pilotprosjektet går ut på å gje kundar tilbod om å handle varer når butikken ikkje fysisk er bemanna.

I den samanheng søkjer Eksingedalen Snarkjøp om å få selja alkohol frå fysisk ubemanna butikk. Tekniske løysingar begrensar salet til å vere innanfor kommunen sine gjeldande salstider for alkohol. Butikken har i tillegg sett opp krav til identifisering og kamera med sensorteknikk. Tilbakemeldinga frå Eksingedalen Snarkjøp er at dei meiner dei har tekniske løysingar som ivaretek krav sett i alkohollova med forskrift.

Kommunen har vore i dialog med fylkesmannen v/Rita Hagen Molvær, som igjen har vore i kontakt med Helsedirektoratet og kommunen har vorte beden om å ta kontakt med dykk direkte.

Vaksdal kommune er positiv til at Eksingedalen Snarkjøp er ein av butikkane som er valt ut til å delta i dette prosjektet. Rådmannen støttar inntrykket om at deltakinga vil gje ei berekraftig utvikling for ei lita bygd og tilreisande.

Sidan dette er eit pilotprosjekt, og Vaksdal kommune har ein butikk som er ein av dei første som får ta i bruk eit slikt tilbod, ønsker vi at Helsedirektoratet vurderer om denne løysinga er i tråd med dei krava som er sett i alkohollova og forskift.

Vedlagd følgjer dialog kommunen har hatt med Eksingedalen Snarkjøp.

Søklar får behandla si fornying av salsløyve i kommunestyret 23. juni og det er ein fordel om vi får ei tilbakemelding innan denne dato.

Med helsing

Lin Tove Thomassen
Politisk sekretariat

Brevet er godkjent elektronisk og har difor ingen underskrift.

Vedlegg:

Vedk. sal av alkohol frå ubemanna butikk

Fwd Vaksdal kommune - endring av salgsløyve

VILKÅR OG BETINGELSER FOR Å BRUKE BUTIKKEN

Pilotprosjekt - sjølvbetente kassar utan fysisk bemanning - Eksingedalen Snarkjøp

Uttalelse fra Helsedirektoratet om bruk av tekniske løsninger ved salg av alkoholig drikk i butikk

Pilotprosjekt - sjølvbetente kassar utan fysisk bemanning - Eksingedalen Snarkjøp

Kopi til:

Eksingedalen Snarkjøp AS

Mottakarar:

Helsedirektoratet

Postboks 7000 St Olavs plass 0130 OSLO

Til: Rådmann Vaksdal kommune

Fra: Eksingedalen Snarkjøp AS v/Hege Marie Lavik

Dato: 14.05.2020

Referanse 19/1359 – 20/3485

Pilotprosjekt - sjølvbetente kassar utan fysisk bemanning - Eksingedalen Snarkjøp

Viser til brev 5.mai, og ser nå i etterkant at vi har opplyst saken for dårlig og beklager det. Vi vil i dette brevet komme med en del tilleggsinformasjon, og håper at kommunen kan behandle saken på nytt.

Vi er stolt av å ha blitt valgt ut av Kommunal- og moderniseringsdepartementet ved Merkur-Programmet til å delta i denne piloten, og blir nå den første selvbetjente Snarkjøp Butikken i Norge. Piloten har som formål å sikre en bærekraftig utvikling for små bygder og grender Norge. Innovasjon og nyteknikning utfordrer ofte tradisjonelt tankesett i forhold til gjeldene lover og regler.

Med teknologien (RMA-Butikkstyring) som brukes i denne piloten så vil butikken ha bedre kontroll en det som er mulig å få til i en fysisk betjent butikk, og således oppfylle lover og forskrifter for salg av alkoholholdig drikke.

Det brukes avansert teknologi som både styrer og overvåker butikken, i et fint samspill med den som betjener butikken.

Tilleggsinformasjonen som komme er dette brevet er bl.a. en stegvis overordnet beskrivelse av prosessen. Skulle kommunen føle at de fortsatt er noe som er uklart så er det fint om dere kontakter oss for mer informasjon.

Det er ikke noe nytt at dagligvarebutikker har selvbetjeningskasser det har eksistert i mange år, hvor selvbetjeningskassene er et konsept som utviklet seg til å bli en del av betjente butikker, hvor da alkohol har blitt solgt som en del av det ordinære salgsløyve over selvbetjeningskassene. Praksisen har vært at butikker har plassert inn selvbetjeningskasser uten å søke om endring av salgsløyve. Kontroll og tilsyn har vært varierende fra butikk til butikk, hvor Helsedirektoratet kom med en innskjerping i november 2019. Det er ikke dette konseptet Eksingedalen Snarkjøp skal inn på.

Konseptet til Eksingedalen Snarkjøp er «Selvbetjent butikk», og må ikke forveksles med betjente butikk med «selvbetjent kasse». Konseptet RMA-Butikkstyring bygger på en helt annen modell hvor man bl.a. har lagt opp til at man skal søke om endring av salgsløyve for å tydeliggjøre at lovens intensjoner er ivaretatt på en god måte, og ha et helt annet system for drift, overvåkning og kontroll.

Konseptet RMA-Butikkstyring fungerer slik i forhold til salg av alkohol, her følger en stegvis overordnet prosessbeskrivelse:

1. Avansert kamerateknologi observerer hva som skjer utenfor butikk før kunde har forsøkt å ta seg inn i butikken, og gir ulike typer alarmer til den som betjener for butikken
2. Kunden må bruke gyldig betalingskort og taste PIN kode for å komme inn i butikken
3. Er kunde overstadig beruset og prøver å komme inn i butikken så går det alarm til den som betjener butikken, og døren stenges slik at kunde ikke kommer inn
4. Den som betjener butikken har toveis kommunikasjon med kunde utenfor butikk

5. Kunder som går inn i butikken samtykker til følgende betingelser og vilkår for å bruke butikken (se vedlagt)
6. Kunden er identifisert når han går inn i butikken
7. Alt alkohol i butikken står i skap med spesiallåser som er koblet til avanserte styringssystemer, som lukker og åpner skapene på sekundet
8. Teknologien varsler den som betjener butikken når kunde nærmer seg skap med alkohol, hvor ulike sensorteknologi varsler om unormal adferd osv. Er en kunde overstadig beruset så låses skapene med alkohol slik at kunde ikke kommer inn og får tilgang til alkohol. Er man usikker på tilstanden til kunden, kan man på sekunder spole tilbake og se kundens adferd fra han nærmer seg butikken til han står i f.eks ølskapet
9. Når kunde kommer til kassen og skanner alkoholholdig vare i kassen går det alarm til den som betjener butikken med beskjed «aldersbestemt vare», som gjør at vedkommende umiddelbart visuelt kan observerer kunden
10. Første gang kunde handler så må kunde legitimere seg, noe som skjer gjennom spesialkamra og kontroll av den som betjener butikken, som deretter godkjenner handelen om alt er i orden
11. Kunde kan også legge inn fingeravtrykk ved å legitimere seg. Handler kunden varer med fingeravtrykk så sjekkes alder automatisk og det går varsel til den som betjener butikken, som da visuelt gjennom systemene ser kunden og hva som skjer på kassen og kan stoppe handelen om det skulle være noe
12. Konseptet har betydelig lavere risiko for at en overstadig beruset person skal få handlet alkohol i denne butikken en i en tradisjonell butikk
13. Det er også mye mindre risiko for tyveri, vi vet hvem kunden er og kan enkelt dokumentere en anmeldelse
14. Har en overstadig beruset person besøkt eller forsøkt å besøke butikken, så kan systemet automatisk nekte han adgang neste gang, eller begrense adgang f.eks at han må gjennom en enkel kontroll før han får lov til å komme inn i butikken

Denne søknaden gjelder salgsløyve for alkohol jmf alkohollova, alkoholforskrift, og vi håper ved hjelp av disse tilleggsopplysningen at kommunen ser at alkohollova §8-11, alkoholforskrift § 3-1 er godt ivaretatt i denne løsningen i forhold til hva som er mulig å få til ved fysisk bemanning, noe som tilsier at lovens ordlyd er ivaretatt i utviklingen som nå har skjedd.

Håper med dette at kommunen ser at løsningen oppfyller kravene som stilles for å få salgsløyve fordi om butikken i perioder ikke har fysisk betjening.

Vi kan også opplyse om at våre internkontrollrutiner er oppdatert i forhold til dette, og alle avvik vil bli register og rapportert.

Fra: hege lavik <eksingedalen1509@gmail.com>
Sendt: torsdag 14. mai 2020 13:04
Til: Hege Eide Vik; Per Eivind Vik
Emne: Fwd: Vaksdal kommune - endring av salgsløyve
Vedlegg: Vaksdal kommune.docx; VILKÅR OG BETINGELSER FOR Å BRUKE BUTIKKEN.docx

Hei.

Sender etter avtale mer informasjon om den nye butikkløsningen.
Om det er spørsmål vedrørende noe i saken, tar dere tar kontakt.

Håper på en rask avgjørelse.

Mvh. Hege Lavik

VILKÅR OG BETINGELSER FOR Å BRUKE BUTIKKEN

Vi ber våre kunder lese denne før de går inn i butikken. Det er lov til å gjøre feil og misforstå, dette er helt ufarlig!

Du må bruke kort med pin-kode for å komme inn i butikken. Dette anses som aksept på at du godtar betingelsene som er gjengitt her, og som et aktivt samtykke til at vi kan lagre og behandle personopplysninger om deg relatert til bruk av butikken med tanke på sikkerhet, samt utvikle nye tjenester og funksjoner. Ut av butikken kommer du ved å skanne kassekvitteringen.

1. Du er ansvarlig for de personer som du tillater å komme inn i butikken ved at du har åpnet døren med ditt kort. Personer som du tar med deg inn må også lese og godta vilkår og betingelser før de går inn i butikken.
2. Butikken er kontantløs, og det er kun mulig å handle varer ved bruk av kort.
3. Bruker samtykker til at butikken gjennomfører kontroll og kvalitetssikring via video og andre digitale registreringer som skjer når du bruker butikken.
4. Bruker må følge reglene som gjelder for å kjøpe aldersbetingede varer (her er det oppslag i butikken).
5. Ikke gå inn butikken med varer du har kjøpt tidligere, eller kjøpt andre steder.
6. Ikke ta med store vesker o.l, eller barnevogner inn i butikken om det ikke er helt nødvendig.
7. Ikke lov å ha med dyr inn butikken.
8. Person som er overstadig beruset skal ikke bruke butikken eller gi andre tilgang til å bruke butikken.
9. Personer som er påvirket av narkotika e.l. skal ikke bruke butikken, eller gi andre tilgang til butikken.
10. Opptre på en slik måte at det er enkelt for kameraene å se hvordan du bruker butikken, samt å kontrollere at alle varene som plukkes fra hyllene blir betalt for (det betyr i praksis en normal rolig oppførsel).
11. Møter du personer i butikken som er truende, forlat butikken omgående. Du kommer ut av butikken ved å trykke på "Døråpner" knapp ved utgangsdøren.
12. Ved brann eller strømbrudd forlat butikken omgående, dørene låses automatisk opp. Har du behov for kontakt med vakt ring 9024 6905.
13. Brudd på betingelsene kan medføre at bruker nektes adgang til butikken. Påfører bruddet økonomisk tap for butikken kan bruker bli holdt økonomisk ansvarlig.
14. Tyveri anmeldes.

Eksingedalen Snarkjøp AS håndterer personopplysninger om deg ihh til General Data Protection Regulation (GDPR) som er en del av den norske personopplysningsloven.

Eksingedalen Snarkjøp AS
Hege Lavik

Referanser:

Dykkar:
Vår: 19/1359 - 20/3485

Saksbehandlar:

Lin Tove Thomassen
lin.tove.thomassen@vaksdal.kommune.no

Dato:

05.05.2020

Pilotprosjekt - sjølvbetente kassar utan fysisk bemanning - Eksingedalen Snarkjøp

I samband med at Eksingedalen Snarkjøp ønskjer å delta i pilotprosjekt med ny teknologi som gjev fleksible opningstider, ber dagleg leiar Hege Marie Lavik rådmannen om å vurdere sal av alkohol frå butikk på tidspunkt der butikken ikkje fysisk er bemanna.

Salsløyve

I kommunestyrevedtak 55/2016 fekk Eksingedalen Snarkjøp løyve til sal av alkoholhaldig drikk fram til 30.06.20:

Sal og utlevering av i gruppe 1 kan skje frå kl. 0800-2000 på kvardagar.

Sal og utlevering av i gruppe 1 kan skje frå kl. 0800-1800 på dagar før sundagar og helgedagar.

Sal og utlevering av i gruppe 1 skal ikkje skje på sundagar og helgedagar og på stemmedag for stortingsval, fylkestingval, kommunestyreval og folkerøysting vedteken ved lov.

Eksingedalen snarkjøp har sendt inn søknad om salsløyve for ny periode, som kommunestyret skal handsame i juni 2020.

Pilotprosjekt

Eksingedalen Snarkjøp kan bli valt ut til å delta i pilotprosjekt saman med 7 ulike butikkar rundt om i landet.

Kundar skal kunna handle i butikken utan at den fysisk er bemanna. Ny teknologi opnar for at kundane kan komma seg inn og ut av butikken og varer vert registrert og betalt av ubemanna kassar.

Når kunden ønskjer å handle utanfor ordinær opningstid, må kunden identifisere og registrere seg i ein adgangsautomat. Salsvarer som har aldersgrense for kjøp, er i skap med automatlås, der kunden må identifiser seg enten med legitimasjon eller fingeravtrykk. Skap for ølsal kan i tillegg tidsstyrast, slik at det berre er mogleg å kjøpa innanfor dei vedtekte salstidene for alkohol. Som ei sikkerheit vil det setjast opp kamera for overvaking som dekker heile butikken.

Lovverk i samband med sal av tobakk og alkohol

Lovpålagde krav om sal av tobakk, finn du i Lov om vern mot tobakksskader (tobakksskadelova). Her kan ein finne at sal av tobakksvarer og tobakksurrogater frå sjølvbetent automat er forbode, jamfør § 19 tobakkskadelova, sjå <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1973-03-09-14>.

Alkohollova med forskrift legg føringar for sal av alkohol. Helsedirektoratet sendte i november 2019, med tittel «Bruk av tekniske løsnings ved sal av alkoholdig drikk i butikk», sjå vedlegg. I brevet presiserar dei at det ikkje kan seljast alkohol utan at det er personar fysisk tilstades i butikken. Dette fordi det er behov for at det er personar til stades som kan vurdere om vedkomande som kjøper alkoholdig drikk er ruspåverka.

I Vaksdal kommune sin gjeldande rusmiddelplan er sal av alkohol frå ubemanna kassar ikkje omtala.

Konklusjon

Rådmannen er positiv til at Eksingedalen Snarkjøp får delta i eit slikt pilotprosjekt og ser at det både for dagleg leiar og innbyggjarane kan få ei større nytteverdi av eit slikt tilbod.

Med utgangspunkt i lovverket nemnd over, ser rådmannen at det ikkje vil vere tilstrekkeleg med låsbare og/eller tidsstyrte skap for sal av alkohol og tobakk og kamera for overvaking.

Tobakkskadelova §29 , alkohollova §8-11, alkoholforskrift § 3-1 tilseier at det berre er tillete å selje tobakksvarer og alkohol i den tida butikken er fysisk bemanna.

Med helsing

Åse Elin Myking
Assisterande rådmann

Lin Tove Thomassen
Politisk sekretariat

Brevet er godkjent elektronisk og har difor ingen underskrift.

Vedlegg:

Uttalelse fra Helsedirektoratet om bruk av tekniske løsninger ved salg av alkoholdig drikk i butikk

Mottakarar:

Eksingedalen Snarkjøp AS

Pilotprosjekt – Fleksible åpningstider med ny teknologi

Eksingedalen Snarkjøp AS

Ny teknologi for adgang, skanning og betaling åpner nye muligheter for mindre distriktsbutikker. Den nye teknologien har allerede blitt prøvd ut i over ett år på Hegna landhandleri med flere typer kunder. Resultatene i form av inntjening, kundetilfredshet og ikke minst egen arbeidstid har vært så gode at Merkur nå ønsker å prøve dette ut på 8 ulike butikker rundt om i landet. Her har Eksingedalen Snarkjøp blitt valgt ut til å delta på pilotprosjektet.

Dette vil innebærer mange fordeler for fastboende kunder, pendlere, hyttefolk, prosjektansatte og tilfeldige forbikjørende. Alle kan komme og handle i de tidsrommene butikken velger å ha åpent.

I samarbeid mer Hans Olav Bakås, behandlingsansvarlig fra Mat-Norge AS og Merkur blir prosjektet nå satt i gang.

Butikken vil da ha mulighet til å ha utvidede åpningstider utenfor den bemannede perioden. Med selvbetjeningskasse kan kundene skanne varene sine selv. En må etter normal åpningstid registrere seg i en adgangsautomat som er montert ved inngangspartiet, der kundene må identifisere seg ved ankomst. For å åpne dør fra innsiden vil det være en dørskanner som skanner kassalappen for å åpne døren. Det vil også bli montert en nødknapp ved inngangsdøren.

Skapene som inneholder aldersbetingede varer som alkohol, tobakk og legemidler vil værere i skap med automatlås. Her må kundene identifisere seg med enten legitimasjon eller fingeravtrykk. Ølskapene vil være tidsstyrte slik at det ikke vil være mulig å åpne disse etter at ølsalget er stengt. Men det vil fortsatt da være mulig å kjøpe alkohol innenfor kommunens bestemmelser i forhold til klokkeslett, men utenfor betjent åpningstid.

På kassen må en identifisere seg med fingeravtrykk eller ved å holde legitimasjon opp mot kamera. Det vil da være bemannet betjening på support i den utvidede åpningstiden.

Det vil være kameraovervåking som vil dekke hele butikken for sikkerhet. Det vil også bli montert kamera og en kommunikasjonsinnretning ved inngangsdøren for support.

Ved inngangspartiet inne i butikken vil det også bli montert en infoskjerm med informasjon til kundene.

Dette systemet vil styrke butikken og legge mer til rette for kundegrunnlaget butikken i dag har. Det vil på sikt sikre økonomisk vekst, noe som er nødvending for at butikken skal være levedyktig.

Jeg ønsker med dette at dere ser på saken om alkoholsalg i lokal uten fysisk bemanning, innenfor kommunens bestemmelser for salg av alkohol.

Dere kan ta kontakt med Hege Marie Lavik (tlf. 90246905 eller eksingedalen1509@gmail.com) eller Hans Olav Bakås(tlf. 90892853 eller hans.olav.bakas@bakas.no) om dere har spørsmål vedrørende saken.

Se også veglegg.